

I. Πατελίδης.

6 Νομισμάτα γάλκινα.

—
Σ. Πιττακός.

4 Νόμισμα γαλκούν.

—
I. Καλλισπέρης.

4 Σφραγίδα του ήμετέρου Συλλόγου.

ΦΟΥΡΣΤΗΝ ΕΛΕΟΝΟΡΑ ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ.

1745—1812

Nach Briefen und Memoiren ihrer
Zeit von Adam Wolf
Avec portrait.

(Vienn, Gerald, 1875.)

Μετάφρασις Δ. Β.

~~~~~

Ἡ σπουδαιότερος, μεν ἡς οἱ ιστορικοὶ περὶ γυναικῶν πραγματεύονται, δύναται νὰ δῶσῃ ἀρκούντως ἀκριβῆ ίδέαν περὶ τῆς ἦν κέκτηνται ἐπισημότητος. Εἰς τὰς χώρας, ὅπου ἡ γυνὴ λίαν περιωρισμένως ἐπενεργεῖ εἰσέτι ἐπὶ τῶν ἴδεων καὶ ἔνīμων τοῦ ἔθνους εἰς ὁ ἀνήκει, οὔτε σκέπτονται καν νὰ βιογραφήσωσι τὰς μᾶλλον μεταξὺ αὐτῶν ἐπισυρούσσας τὴν προσοχήν. Λάθωμεν ὑπὸ ὅψιν τὴν Ἰσπανίαν, τὸν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν Μαύρων δυναστείας ἡμιαφρικανικὸν ἐκεῖνον τόπον· «Ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, ἔλεγεν ὁ Δὸν Louis de Staro πρὸς τὸν Μαζαρίνον, αἱ πλεῖσται τῶν γυναικῶν ἀπλῶς περὶ τῶν ἐραστῶν αὐτῶν καταγίνονται καὶ τινὲς περὶ τῶν συζύγων τῶν. Οὐδεὶς δῆθεν ὑπουργὸς περὶ αὐτῶν μεριμνᾷ.» Ο πανούργος Καρδινάλιος ἀπήντα στενάζων ὅτι μακρὰν ἀπεῖχον τούτου αἱ ἐν Γαλλίᾳ γυναικες, καὶ ἀνέφερεν δύνματα γυναικῶν ἐνδέξων, ὃν δὲ Βίκτωρ Κουζὲν κατέστη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁ εὐφραδῆς καὶ πνευματώδης βιογράφος. «Ο Γάλλος οὗτος φιλόσοφος δὲν ὄμοιά-

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΤΔ. ΣΤ').)

ζει τὸν Μισελὲ, τὸν γυναικοφοβίαν πάσχοντα συγγραφέα ἔκεινον, τὸν εἰς τὴν ἴστορίαν ἐφαρμόζοντα τὰς Ἐμπαθεῖς καὶ παραδόξους θεωρίας τοῦ ἀληθιοῦς χωρικοῦ σοσιαλιστοῦ Vroudhox, τοῦ ἀδημονοῦντος καὶ ἔξανταμένου εἰς τὴν σκέψιν μάνον, ὅτι μία γυνὴ δύναται νὰ ἥναι καὶ τι ἄλλο ἡ «ὑπηρέτρια.» Βλέπει τις τὸν Μισελὲ, ἐν ἑρθισμῷ ἀκρατήτῳ, ἀφηγούμενον ἐν τῷ συγγράμματί του ἡ Ιστορία τῆς Γαλλίας καὶ μὴ ὑποκρύπτοντα τὴν σπουδαίαν ἐπήρειαν ἦν αἱ γυναικες ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ πόπου ἐκείνου ἐξήσκησαν, τοῦ ὑπὸ τῆς Ἰωάννης Δάρκη σωθέντος. Τὸ ἵνδαλμα αὐτοῦ εἶναι δὲ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας Φριδερίκος Β', ὁ πτερυματώδης βασιλεὺς, ὁ συγγάπαις εἰς τοὺς πικροὺς ἐκτεθεῖς συρκασμοὺς τοῦ φιλοσόφου Βολταίρου, ἔνεκεν τῆς πρὸς τὸ γυναικεῖον φῦλον δυσπιστίας του. «Ο Βίκτωρ Κουζὲν, οὐδεμίαν πρὸς τὴν σοσιαλιστικὴν πολιτικὴν αἰσθανόμενος συμπάθειαν, θεωρεῖ ἐξ ἐναντίας τὴν τῆς γυναικὸς ἐπιρροὴν ὡς φυσικὴν ἀποτέλεσμα τῆς ὑπάρξεως ὑψηλῶν κοινωνικῶν κλάσσεων καὶ τῶν πεπολιτισμένων ἥθων ἐκείνων, τῶν τοσαύτην περιποιησάντων τιμὴν εἰς τὸ γκληικὸν ἔθνος κατὰ τὸν III'. αἰώνα.

Μετὰ τὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. βασιλείαν, ἡ προνομιοῦχος ὑπεροχὴ τῶν συμπατριωτισμῶν τοῦ Βολταίρου παύει κατὰ τὴν δυτικὴν καὶ κεντρικὴν Εὐρώπην. Διὰ τῆς βαθμηδὸν τῶν ἥθων ἐξημερώσεως καὶ τῶν τῶν φύτεων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ διαδόσεσσεως, αἱ γυναικες, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐν Ἀγγλίᾳ ὡς καὶ ἐν Γερμανίᾳ, προσέρχονται ἀρωγοὶ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους των καλλιεργείας καὶ ἀναπτύξεως καὶ τῆς τῶν κοινωνιῶν ἀνυψώσεως. Η μεγάλη Βρεττανία κέκτηται μάλιστα τὴν Σεβίγνη αὐτῆς, τὴν Λαίδυ Montague, τὴν ἐξ ἡμισείας Ἀνατολίτιδα καὶ Ἰταλίδη ἐκείνην, πνεῦμα εύρù, ἀγγίνουν, ἀνεξάρτητον, κοσμοπολιτικὸν, τὴν ἐν ταῖς ἀθανάτοις αὐτῆς ἐπιστολαῖς θαυμασίαν εἰκόνα διαγράψασαν τῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς της διθωμανικῶν ἔθμων, καὶ εἰς ἣν ἦν ἡ Ιταλικὸν δημοφι-

χεῖον ἀπένειμε τὸν τίτλον Ἐπιτίμου πολίτιδος.

Ἄν εὖ Γαλλίᾳ δὲν ὑπάρχουν πλέον αἱ ἔνδοξοι γυναικεῖς, αἱ κατὰ τοῦ μεγάλου Ρισελίε ἀντιτασσόμεναι καὶ εἰς τοσχύτην περιάγουσαι ἀμηχανέαν τὸν πολυμήχανον καὶ εὔστροφον Μαζαρīνον, ἡ Γερμανία παράγει τὰ πολιτικὰ τοῦ αἰῶνός μας πνεύματα, Αἰκατερίνην δ' Anhalt-zerbst, καταστᾶσαν ἐν Ρωσίᾳ «Αἰκατερίνη ἡ μεγάλη,» καὶ τὸν βασιλέα Μαρίαν Θηρεσίαν, ἀξίους συγχρόνους ἀναντιρρήτως τοῦ πνευματώδους βασιλέως.

Ο Δ. Ἀδάμ Wolf, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Gratz, ἔλαβεν ὡς θέμα τῶν μελετῶν αὐτοῦ τὴν ἔνδοξον αὐτοκράτειραν, ἡς ἡ βασιλεία μετὰ τοσαύτης περατοῦται λαμπρότητος, τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀσσούργων, ἀντικατασταθείσης ἀκολούθως ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Λορραΐνης. Ο ἔξοχος ἱστορικὸς καὶ ως προπαρεσκευάσθη διὰ τοιαύτης φύσεως ἔργον. Δίαν ὑψηλὴν καὶ ἡρεμού ἔχων τὴν διάνοιαν δὲν μιγνύει εἰς τὴν ἱστορίαν τὰς γυναικοφόρους προλήψεις καὶ τὴν νοσοῦσαν φαντασίαν τοῦ συγγραφέως τῆς Γυραικὸς καὶ τοῦ Ἐρωτος. Ἐκτὸς τούτου κατέχει τὴν βαθεῖαν πολυμάθειαν καὶ τὴν περὶ τὴν κοιτικὴν δξιδέρκειαν, ὃν ὁ συγγραφεὺς τῆς Κυρίας Λογκεβίλ καὶ Κυρίας Σεβρέζ τοσαῦτα παρέχει δείγματα, καὶ δικαιίως γαλλικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, λίαν σπουδαῖον, ἡ Γερμανικὴ Ἐπιθεώρησις, ἀναφέρει αὐτὸν, ὡς ἐν τῶν προεξεχόντων τῆς, τὰ πρῶτα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας φερούσης, Γερμανικῆς πολυμαθείας.

Ἡ ἀρχιδούκισσα Μαρία Χριστίνη, καὶ τοι μὴ κεκτημένη τὴν ἄπειρον φήμην τῆς Μαρίας Θηρεσίας, κατέχει ἐν τούτοις θέσιν τοσοῦτον σπουδαῖαν κατὰ τὸν ΙΗ'. αἰῶνα, ὥστε δὲν ἀπηξίωσε νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς δ. Δ. Wolf καὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου Β'. ἀλληλογραφίαν της.

Τὰ εἰς τὴν Μαρίαν Θηρεσίαν καὶ Μαρίαν Χριστίνην ἀφιερωθέντα συγγράμματα δεικνύουν ἡμῖν ἀναφυομένας ἡδη τὰς ἀνωμαλίας ἐκείνας ἐν Αὐστρίᾳ, αἵτινες ἔμελλον

μεγεθυνόμεναι νὰ καταστήσωσι τὴν θέσιν τῆς τὰ μάλιστα ἀκροσφιλῆ. Η Πριγκιπέσσα de Lichtenstein καταδεικνύει ἡμῖν τὴν κρίσιν ἃν αἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Ἰωσήφ Β'. προύκάλεσαν, καὶ ἃν διεδέχθη ἡ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ὑπὸ τῆς ἀκρατήτου τοῦ Ναπολέοντος Α'. φιλοδοξίας ἐγερθεῖσα θύελλα.

Ο δεύτερος ἐκ τῆς οἰκογενείας Λορραΐνης αὐτοκράτωρ ἦτο ἀναρφισθητήτως ἡγεμὼν λίαν πεπαιδευμένος, κύριον αὐτοῦ ἔχων μέλημα καὶ ὑπὸ σπουδαῖαν λαμβάνων ἐποψίν τὴν ἐκπλήξωσιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ ἡγεμονικῶν καθηκόντων καὶ κατανοῶν τὴν ἀνάγκην μεγάλων παραχωρήσεων κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Ἀλλ' ἐστερεότο τῆς σπανίας ἐκείνης συναρμογῆς τῶν ἡθικῶν προτερημάτων, ἃν ἡ ἔνδοξος αὐτοῦ μῆτρος κατεῖχε καὶ ἦτις ἀποτελεῖ τὸ ἀληθές πολιτικὸν πνεῦμα. Οὕτως, δ ἀντίμαχος οὗτος τῆς Θεοκρατίας, ὃν δ κέμπης de Saint Priest τοσοῦτον ζωηρῶς περιγράφει ἐν τῇ Ἰστορίᾳ τῆς πτώσεως τῶν Ἰησουΐτων, φαίνεται ἔξοκέλλων ἐν ταῖς μεταρρυθμίσεσιν αὐτοῦ καὶ δλίγον ἐπιτυγχάνων ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ἐπιχειρήσεών του, ἐνῷ Αἰκατερίνη ἡ Β'. αἰσιῶς τὰς ιδικάς της διεξήγαγεν. Καὶ ἐν τῇ ιδιωτικῇ δὲ αὐτοῦ ζωῆι οὐδόλως φαίνεται εὐτυχέστερος ὡς σύζυγος, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ὡς ἐραστής. Η θελκτικὴ καὶ ἐπαγωγὴς Ἐλεονόρη de Lichtenstein ἀντέταξε ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν εἰς τὸ γεννώμενον πάθος του· ἀλλ' ἡδυνήθη διὰ τῆς ίκανότητός της νὺν μεταποιήσῃ τὸν ἐρώμενον Κυριάρχην εἰς φίλον σταθερὸν καὶ ἀφοσιωμένον, ἔξασφαλίζουσα οὕτω τὴν πολιτικὴν ἐπιρροήν ἃν ἐξήσκει καὶ ἡς περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο. Μέχρι τοῦ θανάτου Ἰωσήφ τοῦ Β'. μεγίστης ἀπήλαυσεν ισχύος, καὶ δ φιλόδοξος αὐτῆς χαρακτήρα πολλάκις εὔρε στάδιον εύρυ καὶ ἐλεύθερον, ὑπὸ τῆς πρὸς αὐτὴν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως ἐμπιστοσύνης βοηθούμενος, δην καὶ δὲν ἐπέτυχε νὰ προσαπίσῃ τὴν ὑπεράλπειον μερίδα ἀπὸ τὰ τραύματα, ἀπερ τοσάκις κατ'

αὐτῆς διαδέχεται η Μαρίας Θηρεσίας κατήνεγκεν. Εύτυχης ἀρχηγὸς οἰκογενείας ἡ Ἐλεονόρα κατέστη προμήτωρ ἐνδόξων ἀπογόνων. Η ωραία Ἐλεονόρα Schwarzenberg, ἡ κατὰ τὸ 1873 ἀποθανοῦσα, ἡ μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μακριά θαυμαζομένη αὗτη μεγάλη κυρία τῆς Βιέννης, ἀνεκάλει εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς τὰς χάριτας τῆς μάρμης αὐτῆς, ἥς καὶ τὸ σόνομα ἔφερεν.

Ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ, καὶ οὐδὲν ἡ μετὰ τοσαῦτης εὐθαρσίας ὑπὸ Ἰωσὴφ τοῦ Β'. ὑποτηριχθεῖσα κατὰ τοῦ Θεοκρατικοῦ πνεύματος πάλη ἀναγεννᾶται ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐπισύρει ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου τὸ ἐνδιαφέρον, σύγγραμμα μετὰ χάριτος καὶ ἀκριβείας τοσαῦτης περιγράφον τὴν ἐποχὴν Ἰωσὴφ τοῦ Β' δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ εὐχῆς θὰ ἦτο ἔργον ἀν οἱ μεταφρασταὶ—συγνάμις ἐπὶ τοσοῦτον προθυμούμενοι νὰ καταστήσωσι γνωστὰ εἰς τὰ ἔθνη αὐτῶν ἔργα ἀνθελκερα καὶ ἐπιζήμια—συνελάμβανον τὴν ἴδεαν τοῦ μεταφράσαι τὴν Ἐλεονόραν *de Lichtenstein*.

Εύτυχεῖς αἱ Γαλλίδες τοῦ ΙΖ'. αἰῶνος καὶ αἱ Αὐστριακαὶ τοῦ ΙΒ'. ἐπιτυχοῦσαι ιστορικοὺς, οἷοι δὲ Κουζέν καὶ *Wolf*. Αἱ ἐνδοξοὶ γυναικεῖς αἱ διαδεχθεῖσαι ἐν Γαλλίᾳ τὰς Σεβρὲς καὶ Λογκεστὶλ δὲν ἔσχον δροίκην τύχην. Η κυρία *du Deffad*, ὁ αὐτὸς Βολταίρος, σχήματος οὐδένα μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν αὐτῆς εὑρεν ἐκανόν τὰ ἔννοήση καὶ καταστήσῃ γνωστοὺς τοὺς ἀνεξαντλήτους τοῦ ἔξαισίου αὐτῆς πνεύματος θυταυρούς. Η ξηρὰ διαγραφὴ τῆς κυρίας *Necker* οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρέγει ἴδεαν τῆς πάλης τῆς κυρίας δὲ Στάσλ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος. Ἐν τούτοις μὴ βιασθῶμεν νὰ πιστεύσωμεν δτι δλέγοις κατὰ γυναικῶν λίθιλλοι, οἷος δὲ Ἀνδρόγυνος καὶ ἡ θικαισύνη ἐν τῇ Ἐπαραστάσει καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀπορροφῶσι τὰς μελέτας τῶν Γάλλων συγγραφέων. Ο κύριος Μιγνὲ ὁ ἐκ τῆς ἐνδόξου γενεᾶς τοῦ 1830 ἐπιζῶν ἀνήρ οὗτος, ἐδημοσίευσε τὴν *Ιστορίαν τῆς Μαρίας Στουάρτης*. Ο κύριος Χαρμέλ ἔγραψε τὴν ζωὴν τῆς τρομερᾶς Μαρίας Τυδωρίδος·

οἱ μακαρίτης *Dargand* ἐδημοσίευσε τὰς ἐνδιαφερούσας ιστορίας τῆς Μαρίας Στουάρτης, Ἰωάννης Γρέϋ, καὶ μεγάλης Ἐλισάβετ, ἐν αἷς εὑρίσκεται τις, δι' εὔσυνειδήτου μελέτης, ἡς στερεῖται δὲ πιπόλαιος τῶν Γρονδίνων ιστορικὲς, τὰ σφάλματα τὰ ἀσχημίζοντα τὰ ιστορικὰ τοῦ Λαμαρτίνου ἔργα, τὴν κατάχρησιν τῶν μεταφορῶν, καὶ τὴν ροπὴν πρὸς αἰσθηματικὰς περιγραφάς.

DORA B' ISTRIA.

ΤΟ ΕΝ ΝΕΑ ΓΟΡΚΗ ΑΣΥΛΟΝ ΤΩΝ ΜΕΘΥΣΩΝ.

Ἐκ παλαιοτάτου ἐπεκράτησεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἡ ἔξις τοῦ πίνειν, διὰ τῶν Ἀγγλοσαξόνων ἐν αὐταῖς εἰσαχθεῖσα. Λί καθημεριναὶ ἀπὸ τῆς ἔργασίας ἀνάπονοι, συχνότεραι ἐν τῇ ἀναπτυσσομένῃ ἀποικίᾳ ἡ ἐν τῇ μητροπόλει τυγχάνουσαι, ἡ ξηρασία τοῦ κλίματος τῆς Ἀμερικῆς, αἱ ἀναστροφαὶ τῆς τύχης, αἱ εἰς μέγα μέρος τῶν μετοίκων συμβαίνουσαι, καὶ πλείστα ἄλλα αἴτια τῇ δλεθρίᾳ ταύτη κλίσει συντρέχουσι. Τὰ βαρέα τέλη ἀτινα ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος ἡ πολιτεία ἐπέβαλεν οὐδόλως ἀνεχαίτισαν τὴν ἀκρασίαν ταύτην, τὴν πρὸς τὸν δόλον ροπὴν μόνον ἐμψυχώσαντα. Ο νόμος δὲ διατάσσων τὴν ἀργίαν τῶν καπηλείων κατὰ τὰς Κυριακὰς, δὲ τοσοῦτον αὐστηρῶς κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐφαρμοσθεῖς, πανταχοῦ σχεδὸν κατηργήθη. Τοῦ κακοῦ ὑπεριμέτρως διαδηθέντος, εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν αἱ μᾶλλον αὐστηραὶ ἐταιρίαι τῆς νηφαλιότητος αἱ γυναικεῖαι ἐξεγέρσαις καὶ οἱ συνασπισμοὶ κατὰ τῶν φιλοποτῶν, τοσοῦτον ἀνδρείως ἀρξάμενοι κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐν ταῖς μεγαλουπόλεσι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀπέβησαν οὐ μόνον ἄγονοι, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἔχλευσθησαν· οὐδόλως δὲ ἐτόλμησαν νὰ προσβάλωσι τὴν Νέαν Ύπρκην, ἐν ᾧ ἡ μεγαλητέρα τῶν οἰνοπνευμάτων γίνεται κατανάλωσις καὶ ἡτις τὸ φρούριον τῶν μεθύσων